

ROKODELSKA SHEMA (za rokodelsko panogo/rokodelski izdelek)

Rokodelska panoga se lahko nanaša na en izdelek (npr. aparstvo, oglarstvo), manjše število sorodnih izdelkov (npr. skodlarstvo, opekarstvo) ali raznolike izdelke tako po tehnologiji izdelave, obliki kot po uporabnosti (npr. izdelovanje keramike, pletarstvo, izdelava igrač).

Če je za vašo rokodelsko panogo značilnih več izdelkov, predstavite najmanj tri take, ki najbolj celovito odražajo tehnične, tehnološke ali likovne značilnosti rokodelske panoge.

Rokodelska panoga	KROJAŠTVO IN ŠIVILISTVO
	SUKNJIČ (NA KROJAŠKI NAČIN)

PEDAGOŠKO ANDRAGOŠKO USPOSABLJANJE	Predlagano število ur pedagoško andragoškega usposabljanja
Psihologija <ul style="list-style-type: none">- Temeljni dejavniki za razvoj osebnosti (adolescenca, puberteta, tipične značilnosti mladostnika, biološke in socialne potrebe)- Učni stili- Motivacija Komunikacija <ul style="list-style-type: none">- Potek komuniciranja (delež v komuniciranju, poslušanje, nebesedno komuniciranje, pogoji za uspešno komunikacijo, prvo srečanje, razgovor in dober vtis, poslovni bonton, komunikacija z udeležencem) Ergodidaktika	Teoretični del: 6 ur

<ul style="list-style-type: none"> - Ergonomija (najpomembnejši vplivi okolja na človeka v delovnem procesu, pridobivanje znanja v urejenem okolju, dejavniki, ki vplivajo na varno delo, pomen varovanja okolja, podjetniško vedenje v delovnem okolju) <p>Načrtovanje procesa praktičnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom - Mentor (bistveni poudarki odnosa mentorja do udeleženca, osnovne naloge mentorja, lastnosti dobrega mentorja, načrtovanje izvajanja rokodelske naloge) <p>Načela uspešnega usposabljanja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Postopno in sistematično osvajanje znanj, nazornost, aktivnost, povezanost teorije in prakse, individualizacija - Kako pridobivamo znanje in spretnosti 	
<p>Metode praktičnega usposabljanja z delom</p> <ul style="list-style-type: none"> - Temeljni dejavniki praktičnega usposabljanja z delom (strokovni in vsebinski del, pedagoški in metodični del, materialno tehnični del priprave) - Metode za izvedbo praktičnega usposabljanja (besedne metode, metoda demonstracije, metoda posnemanja, metoda štirih stopenj) <p>Vrednotenje pričakovanih izidov</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preverjanje znanj in spretnosti 	<p>Delavnice: 6 ur</p>

VSEBINE PRAKTIČNEGA USPOSABLJANJA		Predlagano število ur praktičnega usposabljanja
<ul style="list-style-type: none"> - Poznavanje in obvladovanje blaga ter ostalih šiviljskih lastnosti - Obvladovanje izrisa in oblikovanja krojev - Poznavanje krojev glede na izročila kulturne dediščine - obvladovanje priprave in upravljanja industrijskega stroja 		16-35 ur
Materiali in njihove lastnosti <i>(prednost imajo lokalna gradiva)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – sestava materialov, vezave, imena materialov – poznavanje lastnosti materialov in ustreznost uporabe za določen kos oblačila – poznavanje medvlog in platna v vrhnjih oblačilih in plaščih – poznavanje barv na tip človeka 	<i>Čas priprave materiala: 2 uri</i>
Orodja in naprave <i>(prednost imajo ročna orodja za tradicionalne tehnike izdelave)</i>	<ul style="list-style-type: none"> – obvladovanje priprave in upravljanja industrijskega stroja – šivanje na industrijski stroj – vzdrževanje strojev <p>Poznavanje in uporaba potrebnega ročnega orodja:</p> <ul style="list-style-type: none"> – škarje (čisti rezi) – naprstnik 	

	<ul style="list-style-type: none"> – bucike – šivanke 	
<p>Tehnologija izdelave (prednost imajo tradicionalne tehnike izdelave)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – merjenje modela – risanje kroja po meri – modeliranje kroja – risanje kroja na material – krojenje – ročno sestavljanje izdelka / šivanje do <i>probe</i> – <i>proba</i> (pomerjanje) – ključna faza dela pri izdelavi po meri – popravki kroja po pomerjanju <p>Šivanje po fazah za končni izdelek:</p> <ul style="list-style-type: none"> – podloga sprednjega dela – žepi – fazona – šivanje hrbta – vstavljanje ramenskih vložkov – medvloge in vstavljanje rokavov s podlogo <p>Končni postopki:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gumbnice – šivanje gumbov 	50 ur

	<ul style="list-style-type: none"> – likanje končnega izdelka – prilagajanje kroja postavi in drži človeka 	
<p>Pomen izdelka za ohranjanje kulturne dediščine</p>	<p><i>Krojači so v virih omenjeni že v 13. stol. v Piranu. Najstarejši krojaški cehi so bili ustanovljeni v Beljaku, Ljubljani in Škofji Loki. Poleg plaščev so krojači šivali tudi kožuhe. Šiviljstvo se je v 19. stol. razvilo iz krojaštva kot žensko profilirano obrtno izdelovanje ženskih oblačil in spodnjega perila. V 19. stol. so v slovenskih mestih delovali šiviljski saloni, v katerih so lastnice zaposlovale tudi po več kot deset žensk. Izdelovali so tudi posteljno perilo ali pa so bile delavnice usmerjene v izdelovanje določenih izdelkov, na primer v šivanje predpasnikov, namiznih prtov, popravljanje oblačil.</i></p> <p><i>Kasneje se je iz krojaštva in šiviljstva razvila tekstilna industrija, najbolj na Gorenjskem, pa tudi v Beli krajini, na Štajerskem in v Pomurju. Pospušeno je propadala v 90. letih 20. stol., saj je uvoz cenejših tekstilnih izdelkov zmanjšal povpraševanje. Zdaj so šiviljske in krojaške delavnice redke. Kljub temu da so uvožena oblačila iz svetovnih tekstilnih industrijskih središč (predvsem z Bližnjega vzhoda) na ravni EU od leta 2005 – zaradi rahljanja uvozne regulative za tekstilne proizvode iz tretjih držav – za prebivalstvo dostopnejša, je pomembno, da še vedno delujejo modna krojaštva v bližini doma. Danes so to specializirane delavnice, ki večinoma izdelujejo unikatna, individualno krojena oblačila po naročilu, in delavnice, ki so specializirane za določene tipe izdelkov z visoko dodano vrednostjo. Šiviljstvo kot rokodelska panoga je pomembno tudi za ohranjanje starih in prepoznavnih krojev, ki so izdelani maloserijsko. Takšni so najrazličnejši pripadnostni kostumi: narodni, regionalni, dramski itd., pa tudi historični, za potrebe gledališč. Pomembne so tudi šiviljske popravjalnice.</i></p>	

PREVERJANJE PRAKTIČNE USPOSOBLJENOSTI	Merila za preverjanje kakovosti izdelka/izdelkov	Izločilni kriteriji
Tehnološka dovršenost in kakovost izdelka/izdelkov	<ul style="list-style-type: none"> – ustrezna izvedba vseh faz dela (opisane v postopkih) – estetska in natančna izdelava – lep, čist končni izdelek – obvladovanje ročnih spretnosti – ustrezen končni videz izdelka na modelu <p>Čas izdelave izdelka: 30 ur</p>	<ul style="list-style-type: none"> – neustrezna izvedba vseh faz – nenatančno izdelan izdelek – neobvladovanje ročnih spretnosti – neustreznost izdelka modelu <p>Izdelava suknjiča pri izkušenem krojaču traja 30 ur.</p>

Soglašam:

Matjaž Han

Minister za gospodarstvo, turizem in šport

